

KÚRIA

Bfv.III.1.128/2011/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. év március hó 13. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt B.Cs. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 10.B.1873/2009/81. számú ítéletét, illetőleg a Debreceni Ítéltábla Bf.II.264/2011/5. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

B.Cs. terheltet a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 2011. február 3-án kelt 10.B.1873/2009/81. számú ítéletében bűnösnek mondta ki emberölés büntettének kísérletében és súlyos testi sértés büntettében, s ezért őt halmazati büntetésül 5 évi börtönbüntetésre és 6 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

A terhelt és védő fellebbezése folytán másodfokú bíróságként eljáró Debreceni Ítéltábla a 2011. május 18-án jogerős Bf.II.264/2011/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A bíróság által megállapított tényállás a következő.

A terhelt tulajdonában állt az A.-i R. Söröző, amelyet P.Sz.

üzemeltetett.

2008. december 4. napján kb. 17 órától az R. Sörözőben szórakozott C.S., Cs.I. és B.N.

Kb. 20 óra 49 perckor indultak haza, azonban az udvaron B.N. ujjáról leesett a gyűrűje, amelyet keresni kezdtek, közben hangoskodtak. Ennek során B.N. azt kiabálta, hogy amíg nem lesz meg a gyűrű, addig senki nem mehet el.

Ekkor érkezett a helyszínre a terhelt, testvérével B.Gy.-vel, és barátjával L.L.-lel. Miután a gépkocsiból kiszálltak, a terhelt rájuk szólt, hogy „Mit kiabáltok itt, takarodjatok hazafelé”. B.N. közölte, hogy amíg a gyűrűje nem lesz meg, addig nem megy sehova, majd ezen vita alakult ki közöttük.

Ekkor a terhelt beszaladt a sörözőbe, és a kazánházból magához vett egy fejszét, amelynek foka legalább 2-3 cm relatív éllel bírt. Ezzel az udvarra kiérve rátámadt a bejárat előtt tartózkodó C.S.-re, és nagy erejű, felülről lefelé irányuló mozdulattal a balta fokával homlokon ütötte, amelytől a sértett a földre esett.

Amikor Cs.I. ezt meglátta, visszament barátjának segíteni, miközben rászólt a terheltre, hogy miért kellett ezt csinálni.

Ekkor a terhelt Cs.I.-re támadt a baltával, és a feje irányába hadonászott vele, majd a baltát feje fölé emelve annak élével Cs.I. felé ütött, aki azonban bal kezével védekezett, így a balta éle csupán a bal tenyerét súrolta és vágott sérülést okozott. A balta akkor sem érte volna el a fejét, ha a sértett nem védekezik.

Az ütéstől Cs.I. a földre esett, majd a terhelt tovább folytatta a sértett bántalmazását, két alkalommal legalább közepes erővel a balta valamelyik részével megütötte a sértett oldalát.

A rendőrséget egy V. nevű személy 20.49 perckor, míg a mentőket K.A. 20.53 perckor értesítette.

Ezt követően a terhelt, B.Gy.-vel és L.L.-lel a helyszínről eltávozott, míg Cs.I. sértettet élettársa és nővére vitte haza.

C.S. sértett a terhelt bántalmazása következtében a homlok jobb oldalán 2 cm-es repesztett, alatta pedig benyomatos koponyacsont törést és agyzúzódás sérülést szenvedett el.

A sérülések életveszélyesek voltak, gyógytartama a nyolc napot meghaladta, a gyors és szakszerű beavatkozás elmaradása esetében a halálos következménnyel is számolni kellett volna.

A műtét során eltávolított csonthiány maradandó fogyatékossgot okozott.

Cs.I. a terhelt bántalmazása következtében a bal IX. bordán és a XI. bordán elmozdulás nélküli haránt irányú törést, valamint a bal hüvelyk párnán 2 cm-es felületes vágott sérülést szenvedett el. E sérülések nem voltak életveszélyesek, a tényleges gyógytartam egy hónapra tehető.

A jogerős ítéletek ellen a terhelt védője a Be. 416.§ (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

A védő jogi álláspontja szerint a terhelt C.S. sérelmére elkövetett cselekménye nem emberölés kísérlete, hanem a Btk. 170.§ (1) bekezdésbe ütköző, és az (5) bekezdés I. fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés bűntettének minősül. Erre figyelemmel a kiszabott szabadságvesztés is eltúlzottan súlyos, ezért annak mérséklése indokolt.

A felülvizsgálati indítvány hivatkozása szerint a terhelt szándéka eshetőlegesen is, csupán sérülés okozására irányult.

Álláspontja szerint a cselekmény helyes minősítése a Legfelsőbb Bíróság 15. számú irányelvében foglalt alanyi és tárgyi tényezők kölcsönös összefüggésükben és összehatásukban vizsgálva dönthető el. Hibának tartja, hogy az alapügyben eljáró bíróságok a cselekmény jogi megítélésénél kizárólag az alkalmazott eszköznek és az erő kifejtés mértékének tulajdonítottak meghatározó jelentőséget.

A Legfőbb Ügyészség a BF. 2958/2011. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartva, a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

A nyilvános ülésen a terhelt védője a felülvizsgálati indítványát változatlan tartalommal fenntartotta, míg a Legfőbb Ügyészség képviselője átiratában foglaltakkal egyezően nyilatkozott.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

Az irányadó tényállás alapján nem sértettek anyagi jogszabályt az alapügyben eljáró bíróságok, amikor a terhelt C.S. sértett sérelmére elkövetett cselekményét a Btk. 166.§ (1) bekezdésébe ütköző emberölés bűntette kísérletének minősítették.

A szándékos emberölés kísérlete és az életveszélyt okozó testi sértés elhatárolására - miként arra a felülvizsgálati indítványt előterjesztő védő is hivatkozik - a Legfelsőbb Bíróság 15. számú irányelvében foglalt alanyi és tárgyi tényezők alapos, mindenre

kiterjedő elemző értékelésével van lehetőség.

Ezek szerint a szándékos emberölés kísérlete és az életveszélyt okozó testi sértés az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján határozható el.

Az emberölés kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik.

Ezzel szemben az életveszélyt okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul, tudatában fel sem merül a halálos eredmény bekövetkezésének a lehetősége.

Az emberölésre, illetőleg a testi sértésre irányuló szándék megállapításánál az elkövetéskori tudattartalomra a külvilágban megjelenő, és abból a külső szemlélő számára is megismerhető tárgyi (objektív) és alanyi (szubjektív) tényezőkből lehet következtetni.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt C.S. sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény során, az emberi élet kioltása szempontjából rendkívül veszélyes eszközt, baltát használt, azzal nagy erővel ütötte fejbe a sértettet, aki ettől súlyos koponya és agysérülést szenvedett el, életét az orvosi beavatkozás mentette meg.

Köztudomású és a terhelt számára is egyértelmű volt, hogy az általa használt eszközzel és erő kifejtéssel okozott sérülés általában a sértett azonnali vagy rövid idő alatt bekövetkező, esetleg csak műtéti úton elhárítható halálához vezethet.

Az elsőfokú ítéletben részletesen feltárt tárgyi tényezők elemzése megfelelő következtetési alap volt arra, hogy a terhelt szándéka nem testi sérülés okozására irányult, ugyanis tudata átfogta a halál bekövetkezésének lehetőségét.

E tényekkel szemben nincs jelentősége a felülvizsgálati indítvány azon hivatkozásának, hogy bizonyos alanyi tényezők, a terhelt személyes tulajdonságai, a cselekményt kiváltó okok, a sértett felróható magatartása, a terhelt és a sértett személyes kapcsolata, konfliktus mentes viszonya egyértelműen kizárják az ölési szándék meglétét.

Az alapeljárásban feltárt és értékelt tárgyi tényezők - szemben a szubjektív megítéléssel felsorakoztatott alanyi tényezőkkel - objektív alapon adnak lehetőséget a terhelt elkövetéskori tudattartalmának vizsgálatára.

Az alanyi tényezők hiányára utalás azért nem helytálló érve az indítványnak, mert a 15. számú irányelvben felsorolt alanyi és tárgyi tényezők az élet és a testi épség elleni bűncselekmények elhatárolásánál csupán példálódzó jelleggel, az egyes ügyekben esetlegesen fellelhető tényezőkre utalva adnak eligazítást a jogkérdések eldöntéséhez.

Egyes alanyi tényezők hiánya, vagy negatív tartalma - a tárgyi tényezőkkel szemben - nem ad következtetési alapot eltérő jogkövetkeztetések levonására.

Mindezek alapján az alapügyben eljáró bíróságok nem tévedtek, és a büntető anyagi jogszabályok helyes alkalmazásával foglaltak állást abban a kérdésben, hogy a terhelt cselekménye nem a sértett testi épsége, hanem az élete ellen irányult.

Mindazonáltal a Kúria nem értett egyet az ítélet tábla azon jogi álláspontjával, miszerint a terhelt egyenes szándékkal (dolus directus) követte volna el cselekményét.

Az ítélet tábla e körben rögzítette, hogy „a fejsze fokával a sértett homlokára irányuló csapás leadásakor azonban egyértelműen felismerhető volt a vádlottban, hogy az a sértett halálához vezethet, ami az ütés pillanatában egyenes szándékra, a sértett halálának kívánására utal.”

Az ítélet tábla ezen megállapítása sem az első-, sem a másodfokú határozatban tényekkel nem volt alátámasztva, ugyanis a felülvizsgálat során irányadó tényállás nem tartalmazott olyan adatokat vagy körülményeket, amelyekből a terhelt egyenes szándékára lehetett, vagy kellett volna következtetni.

Önmagában az a körülmény, hogy a terhelt a cselekmény pillanatában felismeri a halálhoz vezető okfolyamatot (értelmi oldal), még nem ad következtetési alapot az esetleges eredményhez fűződő pszichikus viszonyulás (érzelmi oldal) egyértelmű feltárásához.

Mindezek szem előtt tartásával, a jogerősen megállapított tényállás alapján mindössze az állapítható meg, hogy a terhelt a C.S. sérelmére elkövetett események során felismerte a halálos eredmény bekövetkeztének a lehetőségét, ezt azonban nem kívánta, hanem abba belenyugodva hajtotta végre az élet elleni bűncselekményt.

A Kúria a Be. 423. § (5) bekezdésében írt felülvizsgálati kötelezettségének teljesítése során megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróságok nem követtek el olyan abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést sem, amely a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálatot megalapozhatta volna.

A kifejtett indokoknak megfelelően a Kúria a Be. 426.§ alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatokat hatályában fenntartotta.

A fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3. §-ának (4) bekezdésén, illetve a Be. 416. §-a (4) bekezdésének b) pontján, továbbá a 418. §-a (3) bekezdésén és a 421. §-ának (2)-(3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2012. március 13.

Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.

A kiadmány hitelül:

írnok
MV